

Dani kriznog upravljanja Crisis Management Days

ZBORNIK RADOVA BOOK OF PAPERS

14. i 15. svibnja 2015.
Velika Gorica, Hrvatska

14 and 15 May 2015
Velika Gorica, Croatia

8. MEĐUNARODNA ZNANSTVENO-STRUČNA KONFERENCIJA
8th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

Dani kriznog upravljanja **Crisis Management Days**

ZBORNİK RADOVA ***BOOK OF PAPERS***

Dani kriznog upravljanja
Crisis Management Days

14. – 15. svibnja 2015.
14 – 15 May 2015
Velika Gorica,
Hrvatska - Croatia

ZNANSTVENI ODBOR

Predsjednik Znanstvenog odbora, **Siniša Tatalović** (Hrvatska)

Potpredsjednik Znanstvenog odbora, **Ivan Toth** (Hrvatska)

Potpredsjednik Znanstvenog odbora, **Branko Mihaljević** (Hrvatska)

Mo Hamza (Velika Britanija), **Filip Ejodus** (Srbija), **Nina Aniskina** (Rusija), **Anica Hunjet** (Hrvatska), **Jadran Perinić** (Hrvatska), **Ognjen Čaldarović** (Hrvatska), **Dejan Škanata** (Hrvatska), **Ivo Šlaus** (Hrvatska), **Ismet Alija** (B i H), **Istvan Endordi** (Mađarska), **Ivan Nađ** (Hrvatska), **Ante Sanader** (Hrvatska), **Izet Beridan** (B i H), **Iztok Podbregar** (Slovenija), **Sanja Kalambura** (Hrvatska), **Marjan Malešić** (Slovenija), **Olivera Injac** (Crna Gora), **Lucrina Stefanescu** (Rumunjska), **Ružica Jakešević** (Hrvatska), **Marinko Ogorec** (Hrvatska), **Mohamed Morina** (Hrvatska), **David Fabi** (Italija), **Mirza Smajić** (B i H), **Predrag Zarevski** (Hrvatska), **Želimir Kešetović** (Srbija), **Zoran Keković** (Srbija), **Vinko Morović** (Hrvatska), **Teodora Ivanuša** (Slovenija), **Robert Socha** (Poljska), **Robert Mikac** (Hrvatska), **Petar Veić** (Hrvatska), **Vlatko Cvrtila** (Hrvatska), **Nenad Kacian** (Hrvatska), **Nedžad Korajlić** (B i H), **Ladislav Novak** (Slovačka), **Oliver Bakreski** (Makedonija).

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Predsjednica Organizacijskog odbora, **Martina Mihalinić**

Potpredsjednik Organizacijskog odbora, **Ivan Nađ**

Alen Stranjik, **Hrvoje Janeš**, **Igor Milić**, **Ivan Markotić**, **Jasna Jursik**, **Tamara Čendo Metzinger**, **Marina Črnko**, **Ana Mirenić**, **Marina Manucci**, **Nives Jovičić**, **Marko Toth**, **Vedrana Čemerin**, **Dorotea Bačurin**, **Ivana Rubić**, **Vladimir Bralić**, **Luka Jurković**, **Siniša Stein**, **Ivan Turković**, **Lada Crnbori**, **Matea Penić Sirak**, **Ivica Turčić**.

POKROVITELJ

PATRON

Predsjednica Republike Hrvatske **Kolinda Grabar-Kitarović**

Kolinda Grabar-Kitarović, *President of the Republic of Croatia*

Organizator konferencije
Conference Organizer

TEMATSKE CJELINE

- Suvremeni sigurnosni izazovi
- Privatni sektor, javni sektor i kritične infrastrukture
- Upravljanje u krizama
- Krizno komuniciranje
- Sigurnost čovjekova okoliša
- Naučene lekcije i politike reformi

CONFERENCE TOPICS

- Contemporary Security Challenges
- Private Sector, Public Sector and Critical Infrastructures
- Management in Crises
- Crisis Communication
- Environmental Safety
- Lessons Learned and Reform Policies

PREDGOVOR	12
PREFACE	14
SUVREMENI SIGURNOSNI IZAZOVI	16
Mirjana Perišić	
BIOMETRIJSKE METODE IDENTIFIKACIJE U SUSTAVU SIGURNOSTI I ZAŠTITE	19
BIOMETRIC IDENTIFICATION METHODS IN THE SECURITY AND SAFETY SYSTEM	32
Stojan Slaveski, Biljana Popovska	
CYBER PRIJETNJE KAO IZAZOV ZA UPRAVLJANJE U KRIZNIM UVJETIMA, S POSEBNIM OSVRTOM NA REPUBLIKU MAKEDONIJU	33
CYBER THREATS AS A CHALLENGE FOR THE CRISIS MANAGEMENT, WITH A PARTICULAR REFERENCE TO THE REPUBLIC OF MACEDONIA	43
Ivica Milković, Ante Orlović	
INTEGRIRANA ANALIZA RIZIKA U FUNKCIJI ISPUNJAVANJA SCHENGENSKIH STANDARDA SIGURNOSTI DRŽAVNE GRANICE (VANJSKE GRANICE EU)	45
INTEGRATED RISK ANALYSIS IN THE FUNCTION OF FULFILLING THE SCHENGEN STANDARDS OF STATE BORDER SECURITY (EXTERNAL BORDER OF THE EU)	54
Alexandru Ozunu, Emil Roman, Lucrina Ștefănescu	
ISTRAŽIVANJE IZAZOVA I PRILIKA UPRAVLJANJA KATASTROFAMA NA TEMELJU RAČUNALSTVA VISOKIH PERFORMANSI U RUMUNJSKOJ	55
RESEARCH OF CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OF DISASTER MANAGEMENT BASED ON HIGH PERFORMANCE COMPUTING IN ROMANIA	63
Maja Timovska, Metodija Dojcinovski	
IZGRADNJA KULTURE SIGURNOSTI I OTPORNOSTI NA KATASTROFE KROZ OBRAZOVANJE	65
BUILDING A CULTURE OF SAFETY AND RESILIENCE TO DISASTERS THROUGH EDUCATIO	76
Vladislav Hinšt	
KOMPARATIVNA ANALIZA EKONOMSKE DIMENZIJE NACIONALNE SIGURNOSTI U STRATEGIJAMA NACIONALNE SIGURNOSTI U SREDNJOEUROPSKIM DRŽAVAMA	77
COMPARATIVE ANALYSIS OF THE ECONOMIC DIMENSION OF NATIONAL SECURITY IN NATIONAL SECURITY STRATEGIES OF CENTRAL EUROPEAN STATES	91

Aleksandar Glavinov, Grozdanka Naumovska	
MEDUAGENCIJSKI PRISTUP U REPUBLICI MAKEDONIJI KAO PREVENCIJA PROTIV CBRN I EKOLOŠKIH UGROZA, OPCIJA ILI PRIORITET?	93
INTER-AGENCY APPROACH IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA AS PREVENTION AGAINST CBRN AND ENVIRONMENTAL THREATS, A POSSIBILITY OR A PRIORITY?	102
Goran Kovačević, Bakir Alispahić, Nedžad Korajlić	
NASTANAK I RAZVOJ KRIZE U 21. STOLJEĆU.....	103
THE ORIGINS AND DEVELOPMENT OF CRISIS IN 21ST CENTURY.....	113
Siniša Tatalović, Dario Malnar	
NOVA SIGURNOSNA PARADIGMA I KRIZNO UPRAVLJANJE.....	115
NEW SECURITY PARADIGM AND CRISIS MANAGEMENT.....	123
Duško Tomić, Jelena Dinić, Predrag Lečić	
NOVI IZAZOVI U UPRAVLJANJU IZVANREDNIM SITUACIJAMA U ZEMLJAMA ZAPADNOG BALKANA U PERIODU OD 2015.-2020. GODINE.....	125
NEW CHALLENGES IN MANAGING EMERGENCY SITUATIONS IN THE COUNTRIES OF WESTERN BALKANS IN THE PERIOD FROM 2015 TO 2020.....	134
Adnan Duraković, Sabina Duraković	
PITANJE PRIVATNOSTI U VREMENU EKSPANZIJE TEHNOLOGIJE I UPOTREBE DRONOVA ZA NADZOR.....	135
THE ISSUES OF PRIVACY IN THE AGE OF TECHNOLOGY DEVELOPMENT AND THE USE OF SURVEILLANCE DRONES	153
Metodija Dojcinovski, Goce Djukleski, Maja Timovska	
POSTIZANJE NACIONALNOG INTERESA PRIHVAĆANJEM SIGURNOSNIH PARADIGMI	155
ACHIEVEMENT OF THE NATIONAL INTEREST BY ACCEPTING SECURITY PARADIGMS.....	162
Muris Mujanović, Mustafa Sefo	
PROBLEMI U IDENTIFIKACIJI I LOCIRANJU TERORISTA NA PODRUČJU EUROPE.....	163
PROBLEMS IN IDENTIFICATION AND LOCATION DETERMINATION OF TERRORISTS IN EUROPE.....	172
Vladimir Bralić, Krunoslav Gaća	
RIZIK OD ANONYMOUS NAPADA NA INTERNET INFRASTRUKTURE LOKALNE SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	173
RISK OF ANONYMOUS ATTACKS ON THE INTERNET INFRASTRUCTURES OF MUNICIPALITIES IN THE REPUBLIC OF CROATIA.....	186
Atanas Kozarev, Maid Pajević, Goran Karanović	
SIGURNOSNE PRIJETNJE I RIZICI KAO REFERENTNI OKVIR OBAVJEŠTAJNIH STUDIJA.....	187
SECURITY THREATS AND RISKS AS REFERENCE FRAMEWORK OF INTELLIGENCE STUDIES.....	198
Vjekoslav Vuković	
TERORIZAM KAO ORGANIZIRANI OBLIK KRIMINALITETA	199
TERRORISM AS ORGANIZED FORM OF CRIME.....	210
Mensut Ademi, Driton Muharremi	
ULOGA I PRISUTNOST ISIS-A NA BALKANU – PRIMJER KOSOVA.....	211
ISIS ROLE AND PRESENCE IN THE BALKANS – THE EXAMPLE OF KOSOVO.....	226
Aneta Karakaš	
UTJECAJ TERORIZMA NA POLJOPRIVREDU I HRANU.....	227
THE INFLUENCE OF TERRORISM ON AGRICULTURE AND FOOD.....	232

PRIVATNI, JAVNI SEKTOR I KRITIČNE INFRASTRUKTURE

233

Cvijetin Živanović, Miodrag Komarčević, Maja Marković	
DIMENZIJE INFRASTRUKTURNE RANJIVOSTI ILUSTRIRANE NA PRIMJERU KATASTROFALNIH POPLAVA U SVIBNJU 2014. U BIH.....	235
DIMENSIONS OF INFRASTRUCTURAL VULNERABILITY ILLUSTRATED ON THE EXAMPLE OF FLOOD DISASTERS IN MAY 2014 IN BOSNIA AND HERZEGOVINA.....	242
Sabina Duraković, Adnan Duraković	
DUŽNIČKA KRIZA I NJEN UTJECAJ NA EKONOMSKE PREFORMANSE I VLADAVINU PRAVA U PIIGS ZEMLJAMA.....	243
DEBT CRISIS AND ITS IMPACT ON THE ECONOMIC PERFORMANCE AND THE RULE OF LAW INDICATORS IN GIIPS COUNTRIES... 258	

Ivan Brckan	
FARMACEUTSKA INDUSTRIJA KAO DIO KRITIČNE INFRASTRUKTURE, ZNAČAJ PROCEDURA KAO ODGOVOR NA PRIJETNJE OD KATASTROFA.....	259
PHARMACEUTICAL INDUSTRY AS PART OF CRITICAL INFRASTRUCTURE, THE SIGNIFICANCE OF PROCEDURES IN RESPONSE TO DISASTER THREATS.....	267
Branko Mihaljević, Branko Herček, Matea Penić Sirak	
INTEGRACIJA ZAŠTITE KRITIČNE INFRASTRUKTURE U PROCES EVALUACIJE – METODOLOŠKI PRISTUP.....	269
INTEGRATION OF CRITICAL INFRASTRUCTURE IN THE EVALUATION PROCESS - METHODOLOGICAL APPROACH.....	274
Ljubo Pejanović, Mile Rakić, Miodrag Komarčević	
KATASTROFA I KRITIČNA INFRASTRUKTURA U OBRENOVCU - REPUBLIKA SRBIJA.....	275
DISASTER AND CRITICAL INFRASTRUCTURE IN THE CITY OF OBRENOVAC - REPUBLIC OF SERBIA.....	284
Branko Božić, Ivo Lukić, Nenad Petrović	
KLIZIŠTA KAO UGROZE KRITIČNE INFRASTRUKTURE.....	285
LANDSLIDES AS THREAT TO CRITICAL INFRASTRUCTURE.....	298
Vitomir Komen, Boris Krstulja, Rene Prenc	
KRIZNO UPRAVLJANJE DISTRIBUCIJSKOM ELEKTROENERGETSKOM MREŽOM NAKON HAVARIJE.....	299
CRISIS MANAGEMENT OF ELECTRICITY DISTRIBUTION GRID AFTER COLLAPSE.....	305
Ivan Nađ, Filip Rukavina, Michell Raić	
ODREĐIVANJE KRITIČNE INFRASTRUKTURE I MEĐUSEKTORSKA MJERILA.....	307
CRITICAL INFRASTRUCTURE DETERMINATION AND INTERSECTORAL CRITERIA.....	320
Jasmin Ahić, Almir Pustahija, Mustafa Sefo	
POSEBNI ASPEKTI ZAŠTITE KRITIČNE INFRASTRUKTURE U BOSNI I HERCEGOVINI – STUDIJA SLUČAJA KORIDORA VC+.....	321
SPECIAL ASPECTS OF CRITICAL INFRASTRUCTURE PROTECTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA – CASE STUDY OF CORRIDOR VC.....	330
Boris Rozić	
POSLOVNI PROCESI, FUNKCIJA I KOMPETENCIJE MENADŽERA SIGURNOSTI U DRUŠTVU.....	331
BUSINESS PROCESSES, FUNCTION AND COMPETENCIES OF SECURITY MANAGERS IN SOCIETY.....	341
Dinko Mikulić, Dubravko Mačečević, Marin Mikulić	
POVEĆANJE KONKURENTNOSTI U ODRŽAVANJU MOTORNH VOZILA NA TEMELJU PRAVA NA IZBOR SERVISERA.....	343
RAISING COMPETITIVENESS IN THE MAINTENANCE OF MOTOR VEHICLES ON THE BASIS OF THE RIGHT TO CHOOSE THE REPAIRER.....	354
Ivan Ratkajec, Mladen Barković	
POVEĆANJE RASPOLOŽIVOSTI RAČUNALNE OPREME MALOPRODAJNOG LANCA TRGOVINA.....	355
INCREASING THE AVAILABILITY OF COMPUTER EQUIPMENT IN RETAIL STORE CHAINS.....	373
Dario Kušenić, Davorin Valenčić	
PRIMJENA IP VIDEO NADZORA KOD MANJIH KORISNIKA.....	375
IP VIDEO SURVEILLANCE DEPLOYMENT FOR SMALLER CUSTOMERS.....	393
Jurica Trstenjak, Željko Knok	
SIGURNOST I ZAŠTITA BAZA PODATAKA.....	395
SECURITY AND PROTECTION OF DATABASES.....	403
Ante Perčin	
SPECIFIČNOSTI MODELA I ANOMALIJE PRIVATNE ZAŠTITE KRITIČNE INFRASTRUKTURE.....	405
SPECIFICS OF MODELS AND ANOMALIES OF PRIVATE SECURITY OF CRITICAL INFRASTRUCTURE.....	414
Ivan Nađ, Darinko Gučić	
SUSTAV SIGURNOSTI KAO ČIMBENIK ZAŠTITE PUTNIKA, OSOBLJA I IMOVINE U ZRAČNIM LUKAMA.....	415
AIRPORT SECURITY SYSTEM AS FACTOR FOR THE SECURITY OF PASSENGERS, STAFF AND PROPERTY.....	424
Kristina Vukošić Popov, Branko Peran, Ivana Beljo	
UTJECAJ FINACIJSKE KRIZE NA FINANCIRANJE LOKALNIH JAVNIH POTREBA.....	425
FINANCING OF LOCAL PUBLIC NEEDS IN RESPONSE TO CRISIS.....	437
Tomislav Ivančević, Mladenka Gavrilović	
UTJECAJ KRIZNIH SITUACIJA UZROKOVANIH PRIRODNIM NEPOGODAMA NA ŽIVOTNI STANDARD STANOVNIŠTVA U NERAZVIJENIM PODRUČJIMA RH.....	439
IMPACT OF CRISES CAUSED BY NATURAL DISASTERS ON THE LIVING STANDARD IN UNDERDEVELOPED REGIONS OF CROATIA.....	455

Siniša Stein, Tamara Čendo Metzinger	
ZAŠTITA ARHIVSKOG GRADIVA OD KATASTROFA	457
PROTECTION OF ARCHIVAL MATERIAL FROM DISASTERS.....	465
Marjan Marjanović	
ZAŠTITA KRITIČNE INFRASTRUKTURE – ULOGA I ODGOVORNOST	467
CRITICAL INFRASTRUCTURE PROTECTION – ROLE & RESPONSIBILITIES.....	476
Bakir Alispahić, Goran Kovačević, Nedžad Korajlić	
ZNAČAJ KRITIČNE INFRASTRUKTURE U SUSTAVU NACIONALNE SIGURNOSTI.....	477
SIGNIFICANCE OF CRITICAL INFRASTRUCTURE WITHIN NATIONAL SECURITY SYSTEMS	486

UPRAVLJANJE U KRIZAMA

487

Anita Čuže, Ivan Čuže	
DRUŠTVENO ODGOVORNIM POSLOVANJEM BANAKA U HRVATSKOJ DO BRŽEG IZLASKA IZ GOSPODARSKE KRIZE.....	489
WITH CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE BANKS IN CROATIA TO QUICKER ENDING OF THE ECONOMIC CRISIS..	497
Goran Basic	
EKSTREMNI SLUČAJ KRIZE: DEFINICIJE RATNOG NASILJA U PRIČAMA PREŽIVJELIH IZ RATA U BOSNI I HERCEGOVINI.....	499
EXTREME CASE OF CRISIS: DEFINITIONS OF WAR VIOLENCE IN NARRATIVES OF SURVIVORS FROM THE WAR IN BOSNIA AND HERZEGOVINA	510
Dejana M. Vukčević, Adrijana Grmuša	
EUROPSKA UNIJA I STRATEŠKA MOBILNOST U PODRUČJU UPRAVLJANJA KRIZAMA	511
THE EUROPEAN UNION AND STRATEGIC MOBILITY IN CRISIS MANAGEMENT	520
Zorana Bačelić, Joško Bačelić	
FAKTORI ORGANIZACIJE U FUNKCIJI ZAŠTITE OD KRIZE.....	521
ORGANIZATIONAL FACTORS IN FUNCTION OF CRISIS PROTECTION	535
Dino Bečić, Petra Mutić	
GEOINFORMATIKA KAO PODRŠKA UPRAVLJANJU KRIZAMA UZROKOVANIM POPLAVAMA.....	537
GEOINFORMATICS AS SUPPORT TO FLOOD INDUCED CRISIS MANAGEMENT.....	557
Jozef Metenko, Soňa Trybulova	
KORISTITE ZNANJE KRIMINALISTIKE U RAZVOJU DVI TIMOVA.....	559
USE KNOWLEDGE OF CRIMINALISTICS IN DEVELOPING DVI TEAMS.....	571
Želimir Kešetović, Tijana Mandić, Radoslav Lazić	
KREATIVNOST U KRIZAMA.....	573
CREATIVITY IN CRISES	584
Želimir Kešetović, Damir Bogdanović, Irena Cajner Mraović	
KRIMINOGENI POTENCIJAL KRIZA I KATASTROFA	585
CRIMINOGENIC POTENTIAL OF CRISES AND DISASTERS.....	592
Martina Mihalinčić, Ana Mirenić, Anna Vanessa Alošinc, Ivan Markotić	
KRIZE KOMUNISTIČKOG REŽIMA: SLUČAJ POLJSKA	593
CRISES OF THE COMMUNIST REGIME: THE CASE OF POLAND.....	604
Mia Ivančić	
KRIZNO UPRAVLJANJE PRI TERORISTIČKOM AKTU KAO VRSTI KATASTROFE NA BRODOVIMA ZA KRSTARENJE	605
CRISIS MANAGEMENT IN THE TERRORIST ACT AS TYPE OF DISASTER ON CRUISE SHIPS	614
Ivan Radošević, Michell Raić, Filip Rukavina	
LOGIČKI MODEL INFORMACIJSKOG SUSTAVA ZA UPRAVLJANJE I ODLUČIVANJE U KRIZNIM SITUACIJAMA POPLAVA.....	615
LOGICAL MODEL OF AN IT SYSTEM FOR CRISIS MANAGEMENT AND DECISION MAKING	628
Ivan Toth, Marinko Ogorec	
NORMATIVNO UREĐENJE SUSTAVA KRIZNOG UPRAVLJANJA U RUSKOJ FEDERACIJI.....	629
STATUTORY PLANNING OF CRISIS MANAGEMENT SYSTEM IN THE RUSSIAN FEDERATION.....	640
Miljenko Cimeša, Andreja Pavlović, Daria Mateljak	
OD KRIZNOG UPRAVLJANJA PREMA NOVOM MODELU KRIZNOG LIDERSTVA	641
FROM CRISIS MANAGEMENT TOWARDS A NEW MODEL OF CRISIS LEADERSHIP	653

Kristina Mulić, Ivana Cesarec, Ozren Ilijaš	
ODNOS ZNANJA, ODGOVORNOSTI I SURADNJE U PROCESU ODLUČIVANJA.....	655
THE RELATION BETWEEN KNOWLEDGE, RESPONSIBILITY AND COOPERATION IN DECISION-MAKING PROCESS.....	665
Pera Pavlica Dragišić, Slavka Miletić, Zorica Marković	
POPLAVNA BUJICA U CRNOJ GORI KAO IZAZOV PREVENCIJE.....	667
FLOOD TORRENT OF MONTENEGRO AS A PREVENTIVE CHALLENGE.....	674
Darko Palačić, Snežana Živković	
PRIMJENA NORME ISO 22320:2011 U UPRAVLJANJU KRIZNIM SITUACIJAMA.....	675
APPLICATION OF STANDARD ISO 22320:2011 IN CRISIS MANAGEMENT.....	690
Zoran Đuroković, Tomislav Novosel	
PROVEDBA MJERA I UPRAVLJANJE OBRANOM OD POPLAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	691
IMPLEMENTATION OF FLOOD DEFENCE MEASURES AND MANAGEMENT OF FLOOD DEFENCE IN THE REPUBLIC OF CROATIA..	702
Siegfried Jachs	
ŠTO ČINI RAZLIKU IZMEĐU REAKCIJE NA KATASTROFE I OPORAVKA?.....	703
WHAT CONSTITUTES THE DIFFERENCE BETWEEN DISASTER RESPONSE AND RECOVERY?.....	712
Vitomir Boić, Nenad Mojsović, Ivan Markotić	
ŠTO SVE UTJEČE NA PRAVOVREMENOST DONOŠENJA ODLUKA?.....	713
WHAT INFLUENCES THE GOOD TIMING OF DECISION MAKING?.....	723
Atanas Kozarev, Maid Pajević, Goran Karanović	
UKRAJINSKA KRIZA KAO PRIJETNJA SIGURNOSNOM PORETKU EUROPE.....	734
UKRAINIAN CRISIS AS A THREAT TO EUROPEAN SECURITY ORDER.....	746
Snežana Živković, Marijola Božović	
ULOGA I ZNAČAJ PRIPADNIKA VATROGASNO-SPASILAČKIH JEDINICA U INTEGRIRANOM SUSTAVU SIGURNOSTI RADNE I ŽIVOTNE SREDINE.....	747
THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF MEMBERS OF FIREFIGHTING-RESCUE UNITS IN INTEGRATED SAFETY SYSTEM OF WORKING AND LIVING ENVIRONMENT.....	758
Branko Peran, Kristina Vukošić Popov, Ivan Kelava	
ULOGA LOKALNE ZAJEDNICE U PREVENCIJI KRIZNIH SITUACIJA.....	747
THE ROLE OF LOCAL COMMUNITIES IN THE PREVENTION OF CRISES.....	758
Matea Penić Sirak	
ULOGA NEVLADINIH ORGANIZACIJA U SPREČAVANJU I RJEŠAVANJU KRIZNIH SITUACIJA.....	759
THE ROLE OF NGOS IN THE PREVENTION AND RESOLUTION OF CRISES.....	769
Dubravko Mačечеvić	
UPRAVLJANJE KLJUČNIM TEMAMA U PREVENCIJI KRIZE POSLOVNIH SUSTAVA.....	771
ISSUE MANAGEMENT IN THE PREVENTION OF CRISES IN BUSINESS SYSTEMS.....	778
Kruno Skendrović, Mirela Karabatić, Alen Strajnik	
UPRAVLJANJE KRIZAMA U MALIM TVRTKAMA PRIMJENOM KRIZNOG MENADŽMENTA.....	779
MANAGING CRISIS IN SMALL COMPANIES THROUGH CRISIS MANAGEMENT.....	790
Zlatan Bajramović	
UPRAVLJANJE SUSTAVOM ZAŠTITE I SPAŠAVANJA BOSNE I HERCEGOVINE U KATASTROFAMA.....	791
PROTECTION AND RESCUE SYSTEM MANAGEMENT OF BOSNIA AND HERZEGOVINA IN DISASTERS.....	798
Miloš Milenković, Dalibor Kekić, Dane Subošić	
UTJECAJ POPLAVA NA KVALITETU ŽIVOTA GRAĐANA HRVATSKE I SRBIJE: POLA STOLJEĆA POSLIJE.....	799
IMPACT OF FLOODS ON THE QUALITY OF LIFE OF CROATIAN AND SERBIAN CITIZENS: HALF A CENTURY AFTER.....	812
Danijela Kažović, Davorin Valenčić	
VAŽNOST PROCJENE RIZIKA U UPRAVLJANJU PROJEKTIMA FINANCIRANIM SREDSTVIMA IZ EUROPSKIH FONDOVA.....	813
THE IMPORTANCE OF RISK ASSESSMENT IN MANAGING PROJECTS FINANCED BY EU FUNDS.....	831
Ivana Rubić	
VAŽNOST RAZVIJANJA KRITIČKOG MIŠLJENJA ZA UPRAVLJANJE KRIZOM KOD STUDENATA – PRIMJENA U NASTAVI ENGLESKOG JEZIKA..	833
THE IMPORTANCE OF DEVELOPING CRITICAL THINKING FOR ADDRESSING CRISES IN STUDENTS - APPLIED TO ENGLISH LANGUAGE TEACHING (ELT) CONTEXT.....	844
Slavko Barić	
VODSTVO U UPRAVLJANJU KRIZAMA.....	845
LEADERSHIP IN CRISIS MANAGEMENT.....	857

Branko Mihaljević, Vera Šutalo, Dijana Regvar

ALATI I KANALI KOMUNIKACIJE RIZIKA.....	861
TOOLS AND CHANNELS OF RISK COMMUNICATION.....	866

Dejan Gluvačević, Zvonimir Grgas

IZAZOVI KRIZNOG KOMUNICIRANJA U TURIZMU.....	867
CHALLENGES OF CRISIS COMMUNICATION IN TOURISM.....	876

Stana Odak Krasić, Natalija Mikulić Smiljanić, Ivanka Šaravanja

KOMUNIKACIJA S POTROŠAČIMA U FUNKCIJI PREVENCIJE KRIZNIH SITUACIJA.....	877
COMMUNICATING WITH CONSUMERS AS A CRISIS PREVENTION STRATEGY.....	886

Kristijan Sedak, Nina Kušen Tomljanović, Ivona Buljan

KRIZNO KOMUNICIRANJE NA SLUČAJU POPLAVA U ISTOČNOJ HRVATSKOJ U SVIBNJU 2014.....	887
CRISIS COMMUNICATION IN THE CASE OF FLOODS IN EASTERN CROATIA IN MAY 2014.....	894

Maja Banovac Barić, Mario Aunedi Medek, Ivana Jeleč

MEDIJI KAO KOMUNIKACIJSKI IZAZOV U PROCESU KRIZNOG KOMUNICIRANJA U KATASTROFAMA.....	895
MEDIA AS A COMMUNICATION CHALLENGE IN THE PROCESS OF CRISIS COMMUNICATION IN DISASTERS.....	904

Halid Emkić

POLICIJSKI ODNOSI S JAVNOŠĆU U KRIZNIM SITUACIJAMA.....	905
POLICE RELATIONS WITH THE PUBLIC IN CRISIS SITUATIONS.....	914

Monika Meltzer, Alexandru Ozunu, Lucrina Ștefănescu

TREND OVI ISTRAŽIVANJA RIZIKA OD KATASTROFA I KOMUNIKACIJE U KRIZNIM SITUACIJAMA U DOBA NOVIH MEDIJA – SUSTAVNI PREGLED.....	915
TRENDS OF DISASTER RISK AND CRISIS COMMUNICATION RESEARCH IN THE ERA OF NEW MEDIA - A SYSTEMATIC REVIEW.....	930

Nerma Halilović, Adnan Fazlić, Sandra Kobajica

UTJECAJ GLASINA NA PROCES KRIZNOG KOMUNICIRANJA.....	931
RUMORS IMPACT ON A CRISIS COMMUNICATION PROCESS.....	942

Ana Mirenić

VAŽNOST KOMUNIKACIJE U PREVENCIJI POSLJEDICA KRIZE.....	943
IMPORTANCE OF COMMUNICATION IN PREVENTING CRISIS CONSEQUENCES.....	953

SIGURNOST ČOVJEKOVA OKOLIŠA**955****Mile Rakić, Dragan Jovašević**

EKOLOŠKI DELIKTI U PRAVU REPUBLIKE SRBIJE.....	957
ECOLOGICAL DELICTS IN THE LAW OF THE REPUBLIC OF SERBIA.....	968

Dragan Jovašević, Mile Rakić

EVROPSKI STANDARDI I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE U SRBIJI.....	969
EUROPEAN STANDARDS AND ENVIRONMENTAL PROTECTION IN SERBIA.....	979

Vladimir Botica, Tihana Drglin, Ivan Tojčić

KRIZNI MENADŽMENT U KONTEKSTU ODOBALNIH NAFTNIH BUŠOTINA KAO ANTROPOGENIH UGROZA.....	981
CRISIS MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF OFFSHORE OIL RIGS AS ANTHROPOGENIC THREATS.....	992

Niko Fabris

NOVA STRATEGIJA NACIONALNE SIGURNOSTI RH- DOPRINOS PRIRODNIH RESURSA ZA ODRŽIVI RAZVOJ.....	993
NEW NATIONAL SECURITY STRATEGY OF THE REPUBLIC OF CROATIA – CONTRIBUTION OF NATURAL RESOURCES TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	1008

Sanja Kalambura, Nives Jovičić, Srđan Černi, Vedrana Adolbašić

OKOLIŠNI PROBLEMI I SIGURNOSNI ASPEKT ZBRINJAVANJA OPASNOG GRAĐEVINSKOG OTPADA.....	1009
ENVIRONMENTAL ISSUES AND SECURITY ASPECT OF DISPOSAL OF DANGEROUS CONSTRUCTION WASTE.....	1015

Nives Jovičić, Srđan Černi, Sanja Kalambura, Martina Ilić

RAZVOJ EKOLOŠKE SVIJESTI U UVJETIMA KRIZE.....	1017
DEVELOPMENT OF ENVIRONMENTAL AWARENESS IN CRISIS CONDITIONS.....	1024

Tamara Kopal, Igor Milić

AKTIVIRANJE MEHANIZMA UNIJE ZA CIVILNU ZAŠTITU U POPLAVAMA POGOĐENIMA BIH, HRVATSKOJ I SRBIJI	1027
ACTIVATION OF UNION CIVIL PROTECTION MECHANISM IN THE FLOOD AFFECTED BOSNIA AND HERZEGOVINA, CROATIA AND SERBIA ..	1040

Lidija Georgieva, Marina Mitrevska

INSTITUCIONALNI PRISTUP I IZAZOVI ZA EFIKASNO SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA U MAKEDONIJI	1041
INSTITUTIONAL APPROACH AND CHALLENGES FOR EFFECTIVE DISASTER RISK REDUCTION IN MACEDONIA	1052

Vesna Trut, Damir Trut

KAKO UPOZORITI LJUDE NA OPASNOSTI OD KATASTROFA – ŠTO SMO NAUČILI IZ POPLAVA?	1053
HOW TO WARN PEOPLE OF THE THREAT OF DISASTER – WHAT HAVE WE LEARNED FROM FLOODS?	1065

Slobodan Čurčija

MATERIJALNA STIMULACIJA U ORUŽANIM SNAGAMA RH	1067
COMPENSATION IN CROATIAN ARMED FORCES.....	1081

Tomislav Radović, Nebojša Teofilović

REFORMSKI PROCESI U POLICIJI SRBIJE KAO ODGOVOR SUVREMENIM IZAZOVIMA UGROŽAVANJA SIGURNOSTI.....	1083
THE REFORM PROCESS IN THE SERBIAN POLICE AS RESPONSE TO MODERN CHALLENGES COMPROMISING SECURITY....	1090

Zlatan Bajramović, Harun Halilović

SIGURNOSNA I ZAKONSKA ANALIZA PROTESTA U VELJAČI 2014. GODINE U BOSNI I HERCEGOVINI	1091
SECURITY AND LAW ANALYSIS OF THE PROTESTS IN FEBRUARY 2014 IN BOSNIA AND HERZEGOVINA.....	1099

Marko Amidžić

SIGURNOST CESTOVNOG PROMETA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI	1101
ROAD TRAFFIC SAFETY IN THE ZAGREB COUNTY	1110

Predgovor

Živimo u svijetu koji se sve brže mijenja i koji je neprestance izložen novim izazovima, prijetnjama i rizicima. Suvremeni sigurnosni izazovi, od onih koje uzrokuje sve dinamičniji društveni razvoj, do onih koji su rezultat prirodnih djelovanja u vidu katastrofa, traže brze prilagodbe metoda i dinamike kriznog upravljanja. To nije moguće postići bez sustavnog osposobljavanja i pripremanja svih koji su uključeni u upravljanje krizama. U tome cilju važno je analizirati iskustava u rješavanju prethodnih kriza u cilju stalnog unapređivanja sustava kriznog upravljanja.

Stalno povećavanje stupnja pripravnosti na krizna stanja i katastrofe od iznimne je važnosti za njihovu prevenciju, postupanje kad se dogode, kao i za smanjivanje njihovih posljedica.

Krize, bez obzira koji su im uzroci, danas u globaliziranom svijetu ne poznaju granice. Zbog toga je u njihovoj prevenciji, suzbijanju i saniranju posljedica izuzetno važna međunarodna suradnja. Potpisivanjem bilateralnih i multilateralnih sporazuma, regionalnom suradnjom, članstvom u NATO-savezu te ulaskom u Europsku uniju Republika Hrvatska stječe sve veće mogućnosti za učinkovite odgovore na različite sigurnosne izazove i krize.

Jedan od važnih preduvjeta učinkovitog kriznog upravljanja je i osiguravanje kvalitetnog stručnog osoblja, odnosno obrazovanje stručnjaka za upravljanje u kriznim uvjetima, potrebne razine stručnosti za prilagodbu mogućim djelovanjima u ovom vremenu, ali i za potrebe koje možemo očekivati u budućnosti.

Upravljanje krizama traži složene operacije i koordinaciju raznih tijela i pojedinaca na raznim razinama – od lokalne do međunarodne - sigurnu i brzu komunikaciju i raznovrsna stručna znanja. U tome je ljudski faktor često od presudne važnosti za uspješno svladavanje kriznih stanja i saniranje posljedica. To traži stalnu edukaciju kadrova, prije svega onih koji izravno utječu na poboljšanje operativnih i institucionalnih kapaciteta za reagiranje na krizna stanja, te na aktivnosti u tijeku kriznih uvjeta i neposredno nakon njih. U tom kontekstu važna su i stalna istraživanja i razmjena iskustava u čemu je velika važnost i ove već tradicionalne konferencije.

Održavanje ove konferencije izraz je potrebe stalnog izučavanja i usavršavanja kriznog upravljanja, ali i potvrda hrvatske tradicije u sustavnoj organizaciji kriznog upravljanja. Osim neposrednog cilja da pruži što više odgovora na niz pitanja vezanih uz krizno upravljanje, ova konferencija ujedno potvrđuje da se Republika Hrvatska nalazi uz bok onim zemljama koje su prepoznale krizno upravljanje kao područje od nacionalnog interesa i tome pristupaju odgovorno i sustavno. To potvrđuje i već tradicionalno pokroviteljstvo prethodnih predsjednika i sadašnje predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović.

Na osmoj po redu međunarodnoj konferenciji „Dani kriznog upravljanja“ u organizaciji Veleučilišta u Velikoj Gorici, sudjelovalo će više od 100 autora iz Hrvatske i inozemstva. Tema ovogodišnje konferencije bila je: Katastrofe i krizno upravljanje

Programski dio konferencije bio je strukturiran kroz šest tematskih cjelina: Suvremeni sigurnosni izazovi; Privatni sektor, javni sektor i kritične infrastrukture; Upravljanje u krizama: Krizno komuniciranje: Sigurnost čovjekovog okoliša; Naučene lekcije i političke reforme

I ovogodišnja konferencija imala je podršku Inicijative za spremnost i prevenciju katastrofa zemalja Jugoiistočne Europe i Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Održavanje konferencije su pomogli i sponzori: Euroherc osiguranje; Raiffeisen banka; Graditelj Zaprešić d.o.o.; Hrvatska vatrogasna zajednica i Luveta.

Na konferenciji su sudjelovali autori referata objavljenih u ovom zborniku iz: Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Češke, Hrvatske, Mađarske, Makedonije, Poljske, Rumunjske, Slovenije i Srbije.

Predsjednik Znanstvenog odbora

Prof. dr. sc. **Siniša Tatalović**

Preface

We live in a world that is rapidly changing and is constantly exposed to new challenges, threats and risks. Contemporary security challenges, from those caused by more and more dynamic social development, to those that are the result of natural action in the form of disaster, require methods and dynamics of crisis management to quickly adapt. This can not be achieved without systematic training and preparation of all those involved in crisis management. In line with this goal it is important to analyze the experiences in dealing with previous crises in order to constantly improve the system of crisis management.

An increase in the level of preparedness for emergencies and disasters is of great importance for their prevention, their handling when they occur and the mitigating of their consequences.

Crisis, regardless of their causes, in today's globalized world does not know borders. Therefore, international cooperation in the prevention, combating and dealing with the consequences is extremely important. By signing bilateral and multilateral agreements, through regional cooperation, NATO membership and the joining the European Union, the Republic of Croatia gained ever increasing opportunities for effective responses to various security challenges and crises.

One of the prerequisites for such cooperation is to provide adequate and distinctive professional staff, or the education of experts for crisis management, with the level of expertise necessary to adapt possible actions and also for the needs we can expect in the future.

Crisis management requires complex operations and thus the coordination of various bodies and individuals at various levels - from the local to the international level - as well as the secure and fast communication and diverse expert knowledge. In all that the human factor is often critical for the successful overcoming of crises and the remediation of consequences. This requires continuous education of personnel, especially those that directly affect the improvement of the operational and institutional capacities to respond to crisis situations, and the activities during crisis conditions and immediately after them.

In that context, continuous research and exchange of experiences are of great importance and also bring to the importance of this already traditional Conference.

The Crisis Management Days Conference is an expression of the need to study and improve crisis management, as well as confirmation of Croatian tradition in the systematic organization of crisis management.

In addition to the immediate goal to provide as many answers to a series of issues related to crisis management, this conference confirms that the Republic of Croatia marches side by side with those countries that have recognized crisis management as an area of national interest and approach it with a systematic strategy. All this is also confirmed by the traditional patronage of the previous president and the current president of Croatia, Kolinda Grabar Kitarovic.

Over 100 authors from Croatia and other countries participated in the eighth consecutive international Crisis Management Days Conference organized by the University of Applied Sciences Velika Gorica. The theme of this year's conference was: Disasters and crisis management.

Program of the conference was structured in six thematic sections: Modern security challenges; The private sector, the public sector and critical infrastructure; Emergency management; Crisis Communication; Safety of human environment; Lessons learned and political reforms.

This year's conference was supported by the Disaster Preparedness and Prevention Initiative for South Eastern Europe and the National Protection and Rescue Directorate. The conference was helped by the sponsors: Euroherc Insurance; Raiffeisen Bank; Builder Zaprešić doo.; Croatian firefighting community and Luveta.

The authors from Austria, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Montenegro, Czech Republic, Croatia, Hungary, Macedonia, Poland, Romania, Slovenia and Serbia participated in the conference and have their papers published in this Conference Proceedings.

President of Scientific Committee
Prof. **Siniša Tatalović**, Ph.D.

8. MEĐUNARODNA ZNANSTVENO-STRUČNA KONFERENCIJA

DANI KRIZNOG UPRAVLJANJA

Zbornik radova

14. i 15. svibnja 2015.
Velika Gorica, Hrvatska

8th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

CRISIS MANAGEMENT DAYS

Book of Papers

14 and 15 May 2015
Velika Gorica, Croatia

Nakladnik / Publisher

Veleučilište Velika Gorica

Za nakladnika / For the publisher

Mr. sc. Ivan Toth

Urednik / Editor

Dr. sc. Ivan Nađ

Lektura / Proofreading

Marina Manucci, Ivana Rubić, Vedrana Čemerin

Grafička obrada / Graphic Design

Vladimir Buzolić- Stegu

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem **000911677**.

ISBN 978-953-7716-66-0

2015.